

dr hab. Rafał Łuc
Akademia Muzyczna im.
Karola Lipińskiego
50-043 Wrocław, pl. Jana Pawła II nr 2
[REDAKTURA]

Wrocław, 03.09.2021

Dziedzina: sztuki
Dyscyplina artystyczna: sztuki muzyczne

Dotyczy:

Uchwały Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie z dnia 17.05.2021 roku w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego dla mgr Wei Bijun w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Temat pracy doktorskiej: *Dźwięki natury w literaturze akordeonowej na przykładzie Żywiołów Mikołaja Majkusiaka, Pieśni Wiatru Jiang Chenxi, Five CloudScapes Tomasza Jakuba Opalki oraz Wiatr Niesie Echo Po Polanie Andrzeja Krzanowskiego.*

Zlecniodawca opinii

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie; zlecenie podjęte na podstawie pisma sygnowanego przez Przewodniczącego, prof. dra hab. Pawła Łukaszewskiego z dnia 17.05.2021.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani mgr Wei Bijun urodziła się [REDAKTURA] Naukę w zakresie gry na akordeonie pobierała w Conservatory of Music w Tianjin w Chinach oraz w Europie: Conservatoire National de Region de Saint-Etienne pod kierunkiem Philippe'a Bourlois, National Conservatory of Music w Paryżu w klasie Maxa Bonnay'a oraz Anton Brucker Privat Universität pod kierunkiem Alfreda Melichara. Tytuł magistra uzyskała w 2017 roku. Występowała jako solistka oraz kameralistka, ma na swoim koncie prawykonania utworów kompozytorów chińskich i austriackich. Ponadto, jest laureatką wielu nagród licznych konkursów akordeonowych (m.in. Chiny, Francja, Australia).

Swoje umiejętności doskonaliła w licznych kursach mistrzowskich (m.in. Geir Draugsvoll, Klaudiusz Baran, Elsbeth Moser, Yuri Shishkin, Raimondas Sviackevicius). Po ukończeniu studiów, od 2017 r. była asystentką w Harbin Normal University Music College oraz Southwest University Music College w Chongqing. Była także jurorką szeregu konkursów akordeonowych m.in. w Chinach, we Włoszech, na Litwie, w Wielkiej Brytanii i w Kanadzie. Jako organizatorka działała na rzecz wielu festiwali akordeonowych, które odbywały się w Chinach.

Ocena pracy doktorskiej

Przedstawiona praca doktorska Pani mgr Wei Bijun składa się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na nośniku elektronicznym następujących kompozycji:

- Mikołaj Majkusiak - *Żywioły*
- Jiang Chenxi - *A Song with Wind*
- Tomasz Jakub Opalka - *Five CloudScapes*
- Andrzej Krzanowski - *Wiatr Niesie Echo Po Polanie,*

oraz opisu dzieła artystycznego - dysertacja w języku angielskim: *Sounds of nature in the accordion literature. Analysis with The Elements by Mikołaj Majkusiak, A Song with Wind by Jiang Chenxi, Five CloudScapes by Tomasz Jakub Opalka, The Wind Carries the Echo Across the Glade by Andrzej Krzanowski.*

Dzieło artystyczne zostało zarejestrowane w kwietniu 2019 roku w studiu w Pekinie i w Sali Koncertowej Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie w listopadzie 2020 roku. Nagrania zrealizowali: Zhou Hao (utwór Jianga Chenxi) oraz Aleksandra Koniuch (kompozycje Mikołaja Majkusiaka, Tomasza Jakuba Opalki, Andrzeja Krzanowskiego).

Kandydatce towarzyszą znakomici muzycy:

- Wojciech Chałupka - saksofon
- Zhuo Xing - flet
- Qiu Shuhao - wiolonczela
- Yue Han - klarnet
- Małgorzata Klajn - klawesyn.

Pani mgr Wei Bijun wraz ze swoimi muzycznymi partnerami, kształtuje ww kompozycje w sposób niezwykle interesujący, przedstawia autorskie interpretacje, które są wyważone zarówno w warstwie intelektualnej jak i emocjonalnej. Grę muzyków cechuje logika i dbałość narracyjna na przestrzeni mikro jak i makro-formy; instrumentalisci posługują się wysoką kulturą dźwięku,

stosują różnolite środki wyrazu (w każdej z zarejestrowanych kompozycji), posługują się zróżnicowaną artykulacją, operują szeroką paletą barw i odcieni swoich instrumentów co powoduje, że zarejestrowanego materiału wysłuchałem z dużym zainteresowaniem. Miałem wrażenie, że każdy z utworów został dokładnie przeanalizowany i przemyślany w kontekście zapisu muzycznego (agogika, dynamika, artykulacja, prowadzenie fraz, wyważenia balansu pomiędzy instrumentami).

Pierwszą zaprezentowaną kompozycją są *Żywioły (The Elements)* na saksofon i akordeon Mikołaja Majkusiaka z 2014 roku. Składają się na niego cztery części: *Woda (Water)*, *Ziemia (Earth)*, *Powietrze (Air)* i *Ogień (Fire)*. Jest to wirtuozowska kompozycja, która znakomicie wykorzystuje możliwości saksofonu i akordeonu. Zawiera elementy sonoryzmu i motoryki, doskonale portretujące siły przyrody. Muzycy współpracują i realizują swoje partie z wysoką dbałością o detale, a na podkreślenie zasługuje część *III*, w której dźwięk powietrza doskonale spaja się w obu instrumentach. Niekiedy pojawiają się pewne niedoskonałości w realizacji tekstu, a hierarchia dynamiczna ulega zaburzeniu (część *II*).

Ze szczególnym zainteresowaniem wysłuchałem nieznaney mi wcześniej kompozycji Jianga Chenxi *Pieśń Wiatru* (również z 2014 roku). Utwór otrzymał I nagrodę w Influencial Composition Competition Yanhuang Cup w 2014 roku w Pekinie. W tej dwuczęściowej kompozycji Jiang Chenxi wykorzystuje niemal cały potencjał akordeonu; zastosowane są liczne techniki wykonawcze jak rykoszet czy tremolando, a także skrajne rejestry instrumentu. Kandydatka z wysoką świadomością realizuje partię akordeonu - w zależności od kontekstu pełni wiodącą rolę w kreowaniu narracji, by po chwili przeistoczyć się w akompaniatora, pełniącego drugoplanową rolę i stanowiącego wsparcie dla pozostałych instrumentów. Grę muzyków cechuje duże zaangażowanie oraz pasja, co sprawia, że słuchając *Pieśni Wiatru*, można poczuć się jak na mongolskiej prerii.

W jedynej kompozycji na akordeon solo, która stanowi dalszą część dzieła artystycznego, Kandydatka ilustruje chmury w wirtuozowskim utworze *Five CloudScapes* Tomasza Jakuba Opalki. Kompozycja pochodzi z 2009 roku. Realizacja partytury jest bardzo dokładna, Pani mgr Wei Bijun odpowiednio gra czasem i kształtuje narrację w sposób przemyślany, stosuje liczne gradacje dynamiczne, prowadzi i kształtuje linie melodyczne przez cały tok trwania utworu. Przedstawiona interpretacja może stanowić dobry wzór dla akordeonistów zainteresowanych poznaniem tej kompozycji.

Dzieło artystyczne zamyka utwór Andrzeja Krzanowskiego *Wiatr Niesie Echo Po Polanie* na akordeon i klawesyn. Kompozycja powstała w 1981 roku. Doktorantce oraz jej partnerce -

klawesynistce Małgorzacie Klajn udało się zarejestrować nietuzinkową interpretację tej często wykonywanej kompozycji. Grę wykonawczyń cechują: wysoka jakość dźwięku, odpowiednie oddechy, liczne subtelności w postaci realizacji dynamik zgodnie ze wskazaniem umieszczonymi w partyturze. W częściach wolnych (*I - Echo* i *III - Na Polanie*) brzmienie akordeonu pięknie spaja się z klawesynem, na podkreślenie zasługuje również *legato* i *vibrato* realizowane w partii akordeonu. W części *II - Wiatr*, można zaobserwować doskonałą współpracę pomiędzy instrumentalistkami na przestrzeni krótkich motywów, co pozytywnie wpływa na prowadzenie narracji całej części. Instrumenty posiadają dobry balans dynamiczny, nastrój muzyki oddany jest w sposób odpowiedni, słychać dbałość o prowadzenie linii melodycznych oraz akordów.

W zaprezentowanych nagraniu Pani mgr Wei Bijun pełni różnorodne role, które w mojej opinii realizuje niemal bez zarzutu. Grę Kandydatki cechują autorskie interpretacje, poszukiwanie i wykorzystanie licznych środków wykonawczych, wysoka kultura dźwiękowa, a także świetna współpraca i zrozumienie z pozostałymi muzykami. Na uznanie zasługuje także wysoki poziom realizacji przedstawionych nagrań.

Opis dzieła artystycznego zbudowany jest ze Wstępu, pięciu merytorycznych rozdziałów, Konkluzji, Podsumowania (w języku polskim) oraz Bibliografii.

Rozdział I prezentuje rozwój akordeonu w Chinach i w Polsce (z punktu widzenia instrumentów, edukacji, repertuaru). W podrozdziale dotyczącym Chin odczuwam pewien niedosyt - mam wrażenie, że tak ciekawe i nieznane mi wcześniej informacje, mogłyby zostać bardziej wyczerpane, zwłaszcza, że Autorka ma dostęp do materiałów źródłowych niedostępnych w naszej części świata oraz jest natywnym mówcą w języku chińskim. Wymieniona została niewielka ilość istotnych utworów; pojawia się także informacja, że w późniejszym czasie akordeonistka rozkwitała, brakuje natomiast argumentów na poparcie tej tezy.

W podrozdziale prezentującym rozwój akordeonu w Polsce nie sprawdza się tłumaczenie jeden do jednego instrumentu harmonia na "harmonies", wszak w języku angielskim słowo to oznacza liczbę mnogą słowa "harmony" będącego jednym z elementów dzieła muzycznego. W dalszej części tego podrozdziału pojawia się kolejna nieścisłość w postaci daty 1 września 1959 roku, kiedy wg Autorki nauka gry na akordeonie została wprowadzona do szkół podstawowych. Jako potwierdzenie tej tezy wymienione zostają dwie szkoły muzyczne drugiego stopnia - domniemuje, że Autorce chodziło właśnie o ten typ szkół muzycznych.

Narracja kolejnych rozdziałów merytorycznych prowadzona jest wg pewnych założeń kompozycyjnych, które są powielane. Są to: przedstawienie sylwetki kompozytora wraz z jego

twórczością, analiza kompozycji z perspektywy obrazowania natury oraz problematyka zagadnień wykonawczych.

W części dotyczącej biogramu Mikołaja Majkusiaka, Autorka opisuje twórczość kompozytora, dzieląc ją na poszczególne fazy. Wymieniając płytę Majkusiaka *Road to unknown* Autorka podaje niekompletną listę utworów umieszczonych na płycie, brakuje na niej kompozycji *Fourth World of Fire*.

Analizy formalne przedstawionego repertuaru zaprezentowanego przez Autorkę nie są zbyt wnikliwe i w mojej opinii mogły zostać bardziej pogłębione. Są to przede wszystkim personalne przemyślenia i interpretacje Autorki dotyczące roli jaką natura pełni w przedstawionych kompozycjach. Zabieg ten sprawia, być może błędne wrażenie, iż interpretacje zostały dopasowane do omawianych kompozycji. Moim zdaniem przyjęcie takiej perspektywy dla podjętego tematu nie pozwoliło na pełne wyczerpanie analityczne prezentowanych utworów, a w pewnym sensie nadało mniejsze znaczenie omawianym kompozycjom, niż na to zasługują. Analizy zawierają istotne informacje i przedstawiają prezentowane utwory w kontekście nurtów filozoficznych (Majkusiak), kultury krajów dalekiego Wschodu (Chenxi) i formy utworu (Krzanowski), lecz ich poziom jest niekonsekwentny i niesystematyczny.

Problematyka zagadnień wykonawczych porusza szeroką tematykę, zawiera liczne wskazówki i sugestie dotyczące rozwiązań potencjalnych problemów technicznych, które można napotkać podczas własnej pracy indywidualnej m.in. realizacji odpowiedniej artykulacji, ćwiczeń dotyczących wzmocnienia palców, techniki prowadzenia i kontroli miecha; a także podczas prób i pracy w ramach współpracy z pozostałymi muzykami związanymi z balansem dynamicznym dotyczącym instrumentów, wykorzystaniem odpowiednich regestrów, prowadzeniem narracji, dynamice na przestrzeni mikro-formy, a także niezwykle istotnego zagadnienia jakim jest opanowanie wspólnych oddechów.

Strona edycyjna opisu dzieła artystycznego zawiera znaczną ilość błędów i niedopatrzeń, które zaburzają czytelność pracy. W opisie można odnaleźć wiele błędów interpunkcyjnych, gramatycznych, logicznych i językowych. Niekonsekwentnie stosowane są polskie znaki diakretyczne, pojawia się wyrażenie skrótowe (np. "don't"), które nie powinno znajdować się w pracy naukowej.

W rozdziale dotyczącym analizy utworu *Five CloudScapes* Tomasza Jakuba Opałki, Autorka stosuje brytyjską terminologię nazw wartości rytmicznych, podczas gdy w pozostałych trzech kompozycjach stosowane jest nazewnictwo amerykańskie.

Pojawiają się też błędy merytoryczne jak błędnie wskazany gatunek cyklu Koncertów skrzypcowych Antonio Vivaldiego, a także błędy w przykładach muzycznych (m.in. 13, 20, 33, 40).

Konkluzja

Praca doktorska Pani mgr Wei Bijun w swojej jakości artystycznej stanowi twórczy wkład w rozwój dyscypliny reprezentowanej przez Kandydatkę. Tematyka dysertacji podejmuje oryginalne zagadnienie, prezentuje dźwięki natury w utworze chińskiego kompozytora oraz w kompozycjach polskich twórców.

Stwierdzam, że Pani mgr Wei Bijun spełniła wymagania art. 13 ustawy z dnia 14.03.2003 roku i **wniosuję o przyjęcie pracy i dopuszczenie jej do publicznej obrony.**

